

Taaffe jej je več škodoval tedaj, ko jo je božal, kakor ko jo je pobijal. Izrabil jo je in pri narodu pripravil ob zaupanje. S spremembo državnozbornskega volilnega reda za češko veleposestvo jej je bil tako že za zmiraj onemogočil, da bi še kdaj prišla do večine v Avstriji. Ko bi grof Taaffe ničesa drugega ne bil storil, da je oslabšal moč zedinjene levice, ga Slovani moramo ohraniti v prijaznem spominu.

Politični pregled.

Tiskovna svoboda. — Odsek za premembo tiskovnega zakona je nedavno imel sejo. Minister Gleispach je pri tej priliki priznal, da sedanji tiskovni zakon ne ustreza sedanjim razmeram in je obljubil v tej postavodajni dobi predložiti neke premembe. Prečital je neki ukaz do državnih pravdnikov, v katerem je jim naročil, da naj ne konfiskujejo tako pogosto kakor dosedaj vedno sklicujoč se na § 300. Dopuščajo naj tudi ostre kritike postopanja višjih uradnikov in oblastev. Pomisliti morajo, da je tiskovna svoboda ustavno zajamčena. Ministrrove besede so bile jako lepe in je želeli, da bi ministrov ukaz dobro prečitali državni pravdniki v domovini sedanjega ministerskega predsednika. V Galiciji posebno o volitvah državnih pravdniki jako neprizanesljivo postopajo.

Čehi in Nemci. — Ker Nemci nimajo večine v nobeni kuriji češkega deželnega zbora, hočejo Mladočehi voliti iz vsega zbora dva Nemca v deželni odbor. Tudi namestnik deželnega maršala bode Nemeec. Mladočehi hočejo najbrž s tem, da volijo dva Nemca v deželni odbor doseči, da veleposestniki ne bodo imeli v deželnem odboru prevelikega vpliva.

Volilna reforma. — Državni zbor bode razpravljal že pomladi o volilni reformi. Grof Badeni se nadeja, da mu ne bodo delali niti Mladočehi ovir, ker bode njegova volilna reforma daleč segala. Vlada misli, da jej ne bode težko dobiti potrebne dvetretjinske večine. Seveda se ne ve, če levičarji ali pa nemški konservativci ne bodo zopet delali ovir. Levico bi sedaj morda že privolila v razširjenje volilne pravice v mestih, ker bi bilo to v škodo protisemitom.

Socijalizem v Nemčiji. — Veliko preglavico dela nemški vladi vedno bolj se razširjajoči socijalizem v Nemčiji. Celó v državnem zboru ima ta lepo zastopstvo. In kakor bi vlada rada napravila izjemne zakone proti socijalistom, vendar istih ne more. Da bi zatrla delovanje socijalistov, vrgla se je na drugo pot. Po nemškem društvenem zakonu je prepovedana vsaka zveza društva z društvom. Ker vlada sluti, da so socijalistiška društva v zvezi, je pred kratkim odredila strogo preiskavo. Ista se je izvršila tudi pri vseh socijalistiških vodjah. Posebno je baje vladi na tem, da bi mogla vdušiti takozvana volilna socijalistiška društva in bi se mogla polastiti skupne podporne blagajne socijalistov. Poslednjo so pa socijalisti srečno rešili v Švico. Vse to pa vlada ravno sedaj počenja, ker baje namerava razpustiti državni zbor in se hoče pripraviti na to, da bi socijalisti ob volitvi ne imeli ne denarja ne zvez za agitacijo. Zaradi tega bi rada dobila blagajno v roke in razpustila njih društva. Čuje se pa, da vlada ni dobila povsem sumljivih stvari pri preiskavi. Bojijo se pa vzlic temu socijalisti, da vlada administrativnim potom razpusti njih društva. Bo-li vlada s tem dosegla svoj namen je prav dvomljivo. Tako močni socijalisti, kakor so sedaj v Nemčiji, se ne bodo tako kmalu ugonobiti. Boljše stori Nemčija, da z lepa pomiri delavski stan in mu da, kar mu gre po božji in človeški postavi. Kakor vedo najnoveja poročila povedati, je vlada že razpustila vsa socijaldemokratska društva v Berlinu. Ta vladna naredba našla je velik odpor pri socijalistih. Kdo ve, če ne bo to raji slabo, kakor dobro vplivalo na zatrenje socijalizma v Nemčiji.

Kuba. — Vstaja na Kubi še ni zgubila svoje resnobe za Španijo. Dočim je španska vlada že toliko žrtvovala za zatrenje vstaje, vendar še nima pokazati nobenih pravih uspehov. Vojaštva je poslala tja že do 160.000 in celo množico vojnih ladij. Pred vsem hoče Španija sedaj Kubo obkoliti z vojnimi ladjami, da ne bode mogla vstašem na otok od nobene strani priti kaka pomoč. Če bo to kaj izdalo, se bo kmalu pokazalo. Sicer so pa težave, katere dela vstaja na Kubi financijelnim razmeram Španije take, da bo iste mogla poslednja le težko prenesti. Četudi se posreči Kubo ohraniti, bo nezadovoljnost doma v Španiji vendar velika, ker se je potrosilo toliko denarja, katerega že itak v slabih denarnih zadevah se nahajajoča Španija močno pogreša. Kdo ve, če denarni polom ne provzroči doma kakih neredov.

Turčija. — Glede armenskega, oziroma splošnega vzhodnega vprašanja vladajo še vedno velike negotovosti. Mej tem, ko se zastopniki evropskih velevlástij posvetujejo o tem, kako narediti konec neznosnemu stanju v Turčiji, in se turška vlada zlasti sultan zadnji čas res prizadeva zopet red narediti v nemirnih pokrajinah, čuje se zopet o novih krvavih pretepih in grozovitostih. Po upostošenih krajih vlada grozna revščina in beda, in ljudstvo živi najbedneje življenje. Napaka, da evropske velevlásti na mah ne morejo ondi miru narediti, tiči v tem, ker niso edine. Anglija in Avstrija postopati za-se, dočim Rusija v zvezi s Francijo in tudi Nemčijo postopa na svojo roko. Zatrjuje se, da se Rusija pripravlja za vse slučaje. Mnoge stvari spominjajo na dobo pred turško vojsko l. 1877. Tudi Turčija se baje pripravlja, le denarja ji manjka, in celo mobilizovane sedanje vojske ni v stanu vzdržavati. Ko bi bile evropske velesile edine, bi se lahko kmalu naredil mir v Turčiji. Ker pa hoče vsaka iz teh nemirov koristi imeti, se je bati resne vojske. — Veliki vstaški nemiri so se pojavili na otoku Kreta. Nezadovoljnost proti Turčiji je velika. Grška si hoče izkoristiti to vstajo in grški listi pozivljejo vlado, da se naj postavi na čelo vstaji in skuša pridobiti Kreto.

Obrtnija.

Važna naredba za obrtne in gospodarske zadruge.

Bivši pravosodni minister grof Schönborn je letos razglasil važno naredbo, ki se dostaje obrtnih in gospodarskih zadrug, h katerim spadajo tudi slovenske posojilnice in hranilnice ter konsumna društva. Nemška liberalna stranka je vse, kar je dobrega storil ta minister, nalašč in dosledno zamolčevala, in to tem bolj, ko se je ta minister oziral tudi na niže sloje in množice poprek. Čudno je le, da o tej mišljeni naredbi niso poročali niti slovenski listi; vsaj, kolikor nam je znano, so to naredbo prezrli slovenski dnevnikarji. Zato smo jako hvaležni maloruskemu mesečniku „Hayka“ (Nauka), da je v poslednjih združenih številkah ponatisnila isto naredbo in jej vrhu tega, ker piše tudi za kmetski narod, pridobila jako jako poljudno raztolmačenje.

Dne 7. junija t. l. je priobčil „Vestnik državnih zakonov“ pod št. 7. nasledno ministersko naredbo.

Naredba ministerstva pravosodja notranjih del in trgovine v družbi z ministerstvom financij od 23. maja 1895. l.,

dostajajoča se izpremembe ministerske naredbe od 14. maja 1873. l. (V. d. z. N. 71) o zasnovi in vedenju registrov za obrtne in gospodaske zadruga.

Na mesto §§ 2. in 18. izdane ministerke naredbe v izvršenju zakona 9. aprila 1873 („V. d. z.“ Nr. 70) o obrtnih in gospodarskih zadrugah od 14. maja 1873. (V. d. z. Nr. 7) o zasnovi (napravi) in vedenju registra o zadrugah, stopijo z dne objavljenja te naredbe naslednje določbe:

§ 2.

Vsa v zgorej omenjenem zakonu predpisana oglašenja o vpisanju v registre o zadrugah naj se stavijo v protokol pri trgovskem sodišči ali osebno ali pa v obliki, poverjeni (potrjeni) od sodišča ali notarja.

Pooblaščenici so točno takisto dolžni predložiti potrjeno pooblaščenje.

Sodiščno ali notarijalno potrjenje pa ni potrebno ako se kaže na oglašenju ali pooblastilu firmi predpisani podpis, ali ako se podpisi podpisavših se oseb uže hranijo v potrjeni obliki pri registerskih aktih trgovskega sodišča.

§ 18.

Pri kontroli oglašenja naj se obrača posebno zanimanje na to, da bi bili pravo prosilca v doseženje vpisanja brez vsake sumnje, in da bi pristnost priloženih zasebnih dokumentov, potrebnih v ta namen, bila dokazana s podpisi, poverjenimi od sodišča ali notarja.

Vendar pa je v dokazanje sklepa občnega zbora, načelnštva, nadzorništva ali drugega katerega koli organa združnega dovolj — ako to ne nasprotuje pravilom — prijavljenje kopije iz protokola, potrjene s firmo soglasno predpisaniu, ako se podpisi podpisavših se uže hranijo pri registerskih aktih trgovskega sodišča v poverjeni obliki.

Ako poverjeni podpisi niso priloženi po sodnijsko ali notarijalno, je sodišče dolžno preveriti se v pristnosti s primerjanjem s poverjenimi podpisi, hranečimi se pri registerskih aktih.

§ 19.

Kar se pa dostaje notranjega izdelovanja gledé na združne registre, uporablja se smisel pravil označenih §§ 18—21, potem v §§ 23, 24 in 26, ministerskih naredeb od 9. marca 1863. l. (V. d. z. Nr. 27) o izdelovanju trgovskega registra.

Bacquehem, s. r, Schönborn, s. r. Wurmbrandt, s. r.

Važnost te nove naredbe tiči v 3. odstavku drugega paragrafa. Važna pa je ona nova naredba radi tega, ker vsled nje so oglašenja za vpisanje v registre bolj prosta in ceneja.

Vsled 3. odstavka § 2. je konečno rešeno vprašanje, katero je tekom celih 20 let provzročevalo trgovskim sodiščem samim mnogo sitnostij po vsej

državi, posojilnicam in konsumnim društvom pa velike stroške in veliko izgubo časa.

§ 16. zakona od 9. aprila 1873. l. o obrtnih in gospodarskih zadrugah se glasi: „O členih načelnštva je treba takoj po izvolitvah napraviti oglašenja v registerske zapisnike o zadrugah. K oglašenju treba je priložiti njih legitamacijo. Členi načelnštva so obvezani pred trgovskim sodiščem svojeručno podpisati se ali pa predložiti svoje podpise v poverjeni obliki.

Natanko takisto je treba postopati pri vsaki izpremembi v sestavi členov načelnštva ali odločenju namestnikov.“

(Konec sledi.)

Obrtnijske raznoterosti.

Kurjenje s petrolejem ima mnogo prednosti pred premogom in se vedno bolj razširja, a seveda za to morajo biti posebne priprave. Kurjava manj stane, ker ni treba ljudij, da bi petrolej devali na ogenj in pepel odnašati. Naredi se namreč, da petrolej sam po ceveh teče iz shrambe na ogenj. Pepela pa ni nič. Petrolej se ves razprši, ko priteče v peč, za to pa ni treba zanj toliko prepaha in so zatorej dimniki lahko ožji. Posebno je petrolejsko kurjenje pripravno za rabo na ladijah.

Aluminij. Mislilo se je, da zmesi aluminija z drugimi kovinami ravno tako uporne proti morski vodi in kislinam, kot čisti aluminij. Preiskave ameriške mornarske uprave so pokazale, da se morska voda veliko hitreje loti aluminijevega bronca, v katerem je 6% bakra, kakor samega aluminija. — Nikel je tudi sam bolj uporen proti kislinam njega vsemseh. Samega se solitrova kislina le malo loti, če je pa v njem le malo bakra ali kobalta, se pa v njej le raztopi. — Popolnoma čisti cink se tako raztopi tudi v močni žvepleni kislini, navadni cink, v katerem je nekaj kadmija, bakra, svinca in indija, se pa še v razredčeni žvepleni kislini hitro stopi.

Kmetijstvo.

Nova pomoč kmetovalstvu.

Kmet steber državam. Države ljubijo red, so vstvarjene radi reda v človeški družbi in se le tedaj ob drže, ako so v stanu ta red obdržati. Od raznih stanov v državi pa tudi kmet najbolj red in mir ljubi in potrebuje. Radi tega so države na kmeta navezane in kmet na države. Da morejo države dobro vspevati, v to jim pomore kmet z davki in z vojaki, to so pa velika bremena, katera silno težko nosi, 1.) ker se mu raznih davkov včasih vendar le preveč naloži in 2.) ker se mu z vojaki odtegnejo pri poljskem delu najboljše moči. Ali ko bi drugih nalog kmet ne imel, bi še shajal. Toda na njegovih ramenih so dolgovi, večkrat neizmerno veliki dolgovi, katere je večkrat že podedoval ali v katere se je drugače zakopal brez lastne krivde. Dolgove pa je treba plačevati, ako ne naenkrat pa v obrokih. Vsaj odrajtavanje obresti se mu nikakor ne prizanese. Vrh tega ima kmet stroške za zavarovalnico in za druge vsakdanje potreščine, katere nikakor niso majhne. Če mu tudi v dobrih letinah ni treba živeža kupovati, pa ima strošk

po dve stacijski ladiji. — Mej tem ko vladajo po Turčiji še vedno veliki nemiri in se dogajajo poboji in požigi, si velevlasti drugi proti drugi kažejo neko zaupnost. Rusija se boji, da bi Anglija naenkrat ne prihitela z vojnimi ladjami pred Carigrad. Vsled tega je pripravljena Rusija za vsak slučaj. V Sebastopolji ima Rusija pripravljenih sedem vojnih ladij in devet torpedovk, ki vedno čakajo povelja na odhod. Kratko je Rusija pripravljena na vojsko. — Na turškem dvoru je tudi vse narobe. Prišlo se je na sled zaroti zoper sultana in preprečilo na tega nameravan atentat. — Sajd pašo, kateremu je sultan hotel poveriti veliko vezirstvo, a je ni hotel vsprejeti, je pobegnil k angleškemu poslaniku in potem na angleško vojno ladijo. Sultan bi si rad tega s pod nog spravil ker ga sumi, da je on glava reformske stranke in ljudstvo hujska k vstaji. — Nered in zmešnjava v Turčiji sta največja.

Obrtnija.

Važna naredba za obrtne in gospodarske zadruge.

(Konec.)

Ta § zahteva, da bi se člani načelnštva takoj po izvolitvah objavili sodišču, da se zapišejo njih imena in namestniki v registre, in da bi se pri tem oglašeni priložile njih legitamacije, t. j. dokumenti, dokazujoči, da so oni dejansko izbrani od občnega zbora, torej je treba predložiti tudi tisti del zapisnika, v katerem so imena in odgovarjajoče dolžnosti oseb, kakor tudi število glasov, ki jih je dobil vsak izvoljenec. Nadalje zahteva ta paragraf, da bi člani načelnštva, t. j. vodja, blagajnik in kontrolor, podpisali se svojeručno v prisotnosti ali pa poslali svoje podpise, poverjene od notarja. Ti podpisi se hranijo pri sodišču v registerskih knjigah.

Vse to se mora ponavljati vsakrat pri izpremeni v sestavi členov načelnštva ali pri določi njih namestnikov.

Kako pa so posojilnice in konsumna društva doslej izpolnjevala zahteve paragrafa 16.?

Na osnovalnem občnem zboru so se pred vsem sprejela pravila, katera so podpisali vsi, ki so se udeležili zbora in tem prišteli se k članom zadruge. Od tega hipa vsa dejanja zadruge proizvajajo na osnovi pravil, t. j. izberejo se trije člani načelnštva in število členov nadzorništva, kakoršno določujejo pravila. Nadalnje skrbi nove zadruge so v tem, da brez zamude zapišejo v registre trgovskega sodišča pravila in člene načelnštva. V ta namen morajo imeti v rokah točen prepis pravil, sprejetih in podpisanih na občnem zboru, in prepis zapisnika občnega zbora. S temi dokumenti odpravijo člani načelnštva k notarju, kateri potrди te listine. Notar pa more poveriti le v tem slučaju, ako so člani načelnštva notarju osebno znani, ali pa privedejo dve priči osebno znani notarju in poznajoči osebno vsakega iz členov načelnštva. Ako je opravljeno vse to, poveri notar prepis pravil in zapisnika in takisto podpise členov načel-

ništva. Poslednji, imajoči vse formalno poverjene prepise in pristne podpise, podajo trgovinskemu sodišču prošnjo za vpisanje pravil, imen, podpisov tudi namestnikov členov načelnštva v registre.

Iz tega je razvidno, koliko sitnostij, časa in stroškov provzročuje vpisanje v registre. Ako so bili po pretečenji treh let stari člani izbrani v novo za ista opravila, ker so se iskazali pošteni, sposobni in nesebični, nastalo je vprašanje, ali je potreba v novo prijaviti se sodišču za vpisanje istih oseb, in ali je potreba na novo poveriti njih podpise. Nekatera sodišča so reševala to vprašanje pritrdilno in so zahtevala ponavljenega vsega tu razloženega na podstavi § 16., v katerem ni previden slučaj ponavljenega odbora istih oseb na obrok, ki ga določujejo pravila.

Druga sodišča pa niso zahtevala tega, ker so ostala pravila in opravila oseb ista, in se njih podpisi uže hranijo v registerskih knjigah. To vprašanje pa je konečno rešila zgorej navedena ministerska naredba, ki govori, da ni potreba v novo poveriti podpisov, temveč je dovolj prosto prijavljenje, in s tem so posojilnice in konsumna društva oproščena od mnogih osebnih sitnostij in stroškov. „Hayka“ ilustruje to z naslednjim zgledom. Leta 1892. je bilo v Avstriji 2339 registrovanih zadrug. Denimo, da 1200 zadrug je izbiralo v novo iste osebe na naslednji obrok, in da je vsaka zadruga potrosila za zapisanje v registre le 20 gld., so skupno razdale ne manj od 24.000 gld., a taki odbori so proizhajali poprečno vsaka tri leta, in iz tega je možno zaključiti, kak dobrotnik in pokrovitelj teh zadrug se je pokazal s to svojo naredbo bivši pravosodni minister grof Schönborn. Nadaljuje olajšanje je pa v naslednjem. Ako stopi nov člen v načelnštvo na mesto jednega, izstopivšega iz načelnštva pred obrokom iz kakoršnega koli vzroka, ali pa tudi namestnika, pooblaščenega po posebnem poročtvu, ni treba, da bi se oglašanje za vpisanje v registre v novo poverilo notarjalno, ako ostavša dva stara člana načelnštva, podpisi katerih se uže hranijo pri sodišču, prijavita poslednjemu o določenju jednega novega člana načelnštva, in to nadomešča poprejšnje notarjalno potrjenje. K temu preprostemu prijavljenju pri sodišču po ostavših dveh členih je treba jedino priložiti potrjeni podpis novoizvoljenega člana, namestnika ali pooblaščenega; tega pa do novoizdane naredbe ni bilo, kajti prijavljenje o novo izbranem članu načelnštva so poprej morali poveriti pri notarju ali pa pri okrajnem sodišču. Poslednje pa je jako redko in nerado prevzelo na sebe to delo, ker so sodišča tudi brez tega obložena z obilimi opravili. Le tedaj, ako sta iz členov načelnštva izstopila dva člana, tako, da ostavši jedin nima prava, podpisovati firmo, je treba točno postopati po § 16. zakona o obrtnih in gospodarskih zadrukah.

Naposled je olajšanje pri sodiščih v tem, da po-

verjenje sodišču podajanih zapisnikov občnega zbora, pa tudi načelnštva, nadzorništva ni potrebno na osnovi 2. odstavka § 18., ako je točnost prepisa potrjena po obliki, predpisani po pravilih, t. j. po členih načelnštva, podpisi kateri se uže hranijo pri sodišču. Po takem poverjenju zapisnika bode v bodočnosti neizogibno potrebno jedino pri osnovanju zadruga, pri prvih volitvah členov načelnštva in konečno, tedaj, kedar v slučajih smrti ali iz kakega drugega vzroka iztopilo toliko členov načelnštva, da število ostavših ni zadostno po pravilih zato, da bi imeli njih podpisi zakonito moč. Ako je pa zadostno število členov načelnštva za podpise, more se v bodočnosti tudi izpremena pravil predložiti sodišču za vpisanje v registre brez notarijalno poverjenega zapisnika občnega zbora in brez potrjenja odlašanja za vpisanje v register.

Razvidno je po vsem tem, da so zadrugam odslej znatno skrčeni stroški, in opravila z oblastmi so postala lažja in jednostavniša. Skupno s tem sta naravnostveni (moralni) pomen in pa samostalnost načelnštva znatno vzrastla, kajti podpisi členov načelnštva odslej v navedenih slučajih nadomeščajo notarijalno poverjenje.

Obrtnijske raznoterosti.

Plavži na Krasu. Vlada se še do sedaj ni odločila, če bi dovolila kranjski industrijski družbi za napravo plavžev na Krasu davčne olajšave. Temu se opirajo posestniki fužin na Štajerskem in Koroškem. Po poročilih z Dunaja se bodo podjetja najbrž dovolila le v omejeni meri. Plavži bodo dobivali rudo z Grškega. Jeklo, ki se bode v njih izdelovalo se bode največ potem porabilo v fužinah na Savi.

Stare barve ali lak spraviš s hišne oprave, oken, vrat in podobnih stvari, ako jih namažeš s kontranim milom. Ko si stvari z milom namazal, počakaj jeden dan, potem se barva ali lak da rad odpraviti z gorko vodo. Tudi natronov lug se lahko rabi v ta namen. Če pa vse to ne pomaga, se pa priporoča 2 dela amonijaka in 1 del terpeninovega olja. To se dobro zmeša in s tem namažejo dotične stvari. Čez nekoliko časa pa barvo lahko odrgneš s tuljami ali hodničnim predivom, ne da bi se kaj les poškodoval.

Kmetijstvo.

Poziv Slovincem v Ameriki in stari domovini.

Mili rojaki, deset let bo že tega odkar sem bil pisal članek „Zgodnji Danici“ v Ljubljano, oziroma izseljevanja Slovencev v Ameriko. Svetoval in prigovarjal sem takrat, naj bi se sposobni slovenski možje v Ameriki potrudili vsaj nekoliko in skupno za svoje rojake, ki semkaj pridejo. Naj bi jih po moči zjediniti skusili, ter potrudili naj bi se, da se ustanove tukaj tudi slovenske naselbine, da se ne razkrope našinci po širnej Ameriki in pogube sv. veri in narodnosti.

Radostno priznavam, da od tiste dobe storilo se je za naše ljudi tukaj dokaj jako pohvalnega in koristnega, dasi povečem le od mlajših in pozneje došlih mož. Vzrastle so od tedaj štiri slovenske cerkve iz tal, ustanovila sta se dva vrla slovenska časnika, postavila se je slovenska šola (samo ena!), in utemeljila se je katoliška Jednota.

Prave slovenske naselbine pa, koder bi najdel vse slovensko: cerkev, šolo, slovenske obrtnike, gospodarje, posestnike, može, ki imajo v tukajšnjih razmerah kaj vpliva; naselbine, kot jih imajo Irci, Nemci, Čehi in Poljaki: kje so? — Slovenec v Ameriki je večinoma še vedno le težak, navadni delavec, brez stalnega domovja, brez pravega imetja, brez vsakoršnega vpliva — suženj brezčutnih delodajalcev. — Resnico moje trditve, spredel je bil jasno vrli in častno znani gosp. Toman. Za to se je trudil ustanoviti slovensko naselbino v Mišiganu. Žalibog, da se mu ni bilo posrečilo!

Najbogatejša in od Boga sploh najbolj blagoslovljena država v amerikanski uniji je brezdvomno Kalifornija. — Pa ravno v tej državi ponuja se začasno našim rojakom jako ugodna prilika, v dobrem in lepem kraju naseliti se in pomoči si do stalnega gmotnega blagostanja.

V družbi zvedenih in popolnoma zanesljivih mož, potoval sem pretekle mesece v tej zadevi po različnih okrajih Kalifornije. V okraji Mendocino, proti severu od mesta San Francisko, prepričan sem, da bi bilo izvenredno dobro mesto za naselnike. Ozračje je malo bolj planinsko, sploh pa prav milo. Kraj precej hribovit, prijazen. Zemlja jako rodovitna in kar je v Kaliforniji najbolj važno: polna bistrih studencev. Prostrane planinske senožeti, mnogo hrastovega drevja, široki jelovi logovi. Kraj je pripraven za poljedelstvo, za sadje- in vinorejo, posebno pa za živino: govedno, prešiče in ovce. Na tej zemlji je mnogo premoga, bakra, mramorja, lepega apnenika in sledovi živega srebra. — 20.000 oral zamoglo bi se dobiti skupaj. — 10.000 oral je sedaj v rokah banke, ki je bila primorana vzeti zemljo za hipoteko. Posodila bila je banka prvemu lastniku na ta svet 68.000 dolarjev z 10 odstotkov obrestmi. Lastnik bil je Amečan. — Delal ni. — Obresti za več let ni plačal, narastel je njegov dolg na 125.000 dolarjev. Ker plačati ni maral, vzela je svet banka. Zemlja je vredna okolo 250.000 dolarjev. Banka, da si zavaruje svoj obstanek, je svet prodati prisiljena. Za 70 do 80.000 dolarjev bi se zemlja dobila. To je velika svota kaj ne? Da, velika je; to priznavam tudi jaz. — Premisli pa naj se, kar imam še nadalje povedati.

Na tej zemlji je začasno 1200 glav goveje živine, blizo 400 prešičev, 60 konj in mezgov, hiša, 3 prostorni hlevi, čez 300 ton sena, vse poljedelsko orodje, par voz, kovaško in mizarsko orodje, nekaj drugih manjših poslopij, žitno seme za spomladansko sejo, 20.000 čevljev nažaganega lesa za plotove itd., sadni vrt, ob kratkem vse, česar je za takojšnje obdelovanje treba. Na tej zemlji raste čez 200.000 čevljev lepega debelega jelovega lesa. Vse